

Warszawa, dnia 28 października 2010 r.

**MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
DEPARTAMENT KONTROLI, SKARG I WNIOSKÓW
DKSiW-M-092-29-602/10/MS**

Egz. Nr 2....

**Pan
gen. brygadier Wiesław Leśniakiewicz**

**Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie zarządzenia Nr 49 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie *szczególonych zasad i trybu przeprowadzania kontroli przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz organy i jednostki organizacyjne podległe lub nadzorowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji* (Dz. Urz. MSWiA Nr 7, poz. 30), zwanego dalej zarządzeniem Nr 49, w okresie od dnia 31 marca 2010 r. do dnia 31 maja 2010 r. przeprowadzono kontrolę problemową w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej na temat *Przemoc w rodzinach funkcjonariuszy służb mundurowych*.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w *Protokole kontroli* oraz zgłoszonymi do niego zastrzeżeniami, które nie zostały uwzględnione (stanowisko do zgłoszonych zastrzeżeń z dnia 27 lipca 2010 r. zostało przekazane kierownikowi podmiotu

kontrolowanego) na podstawie § 33 ust. 3 zarządzenia Nr 49, przekazuję Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Celem kontroli była ocena sposobu reakcji organów Państwowej Straży Pożarnej na przejawy przemocy w rodzinach funkcjonariuszy, w niżej wymienionych obszarach:

- I. prawidłowości reakcji przełożonych funkcjonariusza Państwowej Straży Pożarnej, przeciwko któremu wszczęto postępowanie przygotowawcze w związku ze stosowaniem przemocy domowej, w tym prawidłowości:
  - stosowania przepisów dotyczących zawieszania w czynnościach służbowych,
  - stosowania przepisów dotyczących prowadzenia postępowań dyscyplinarnych,
  - stosowania przepisów dotyczących rozwiązywania stosunku służbowego;
- II. zasad postępowania z funkcjonariuszami Państwowej Straży Pożarnej w celu zniwelowania stresu związanego z wykonywaniem obowiązków służbowych oraz udzielania pomocy funkcjonariuszom w rozwiązywaniu problemów rodzinnych i zawodowych;
- III. prawidłowości rozpatrywania skarg (pism) wpływających do jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej w zakresie objętym kontrolą.

Badaniem kontrolnym objęto okres od 2007 r. do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych.

Kontrolą objęto dziewięć przypadków stosowania przemocy przez funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej, w tym:

- cztery przypadki wszczęcia wobec funkcjonariusza Państwowej Straży Pożarnej postępowania karnego w związku z zarzutem popełnienia czynu określonego w art. 207 § 1 *Kodeksu karnego*,
- jeden przypadek wszczęcia wobec funkcjonariusza Państwowej Straży Pożarnej postępowania karnego w związku z zarzutem popełnienia czynu określonego w art. 148 § 1 *Kodeksu karnego*,
- cztery przypadki kierowania przez członków rodzin pism zawierających zarzuty stosowania przemocy przez funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej.

Na podstawie analizy dokumentacji źródłowej oraz otrzymanych wyjaśnień pozytywnie oceniono reakcję organów Państwowej Straży Pożarnej na przejawy stosowania przemocy w rodzinach funkcjonariuszy – z punktu widzenia zgodności z obowiązującymi przepisami, rzetelności i celowości – pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Powyższą

ocenę uzasadniają niżej wymienione oceny cząstkowe poszczególnych obszarów objętych kontrolą.

W odniesieniu do obszaru I sformulowano ocenę pozytywną z nieprawidłowościami.

Pozytywnie oceniono przede wszystkim:

- 1) reakcję Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Bytomiu po otrzymaniu odpisu prawomocnego orzeczenia Sądu Rejonowego – Sądu Grodzkiego w Bytomiu, uznającego funkcjonariusza Państwowej Straży Pożarnej winnym popełnienia zarzucanego mu czynu (art. 207 § 1 i art. 157 § 2 w zw. z art. 11 § 2 *Kodeksu karnego*), tj. zwolnienie ze służby w PSP;
- 2) reakcję Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Rybniku po otrzymaniu zawiadomienia Prokuratury Rejonowej w Rybniku o wszczęciu postępowania karnego wobec funkcjonariusza Państwowej Straży Pożarnej w związku z podejrzeniem popełnienia czynów z art. 207 § 1 i art. 197 § 1 *Kodeksu karnego*, tj. zawieszenie funkcjonariusza KM PSP w Rybniku w czynnościach służbowych, zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy *o Państwowej Straży Pożarnej* oraz zainicjowanie postępowania, o którym mowa w rozdziale 11 ww. ustawy;
- 3) reakcję Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu po otrzymaniu zawiadomienia Prokuratora Rejonowego, informującego o przedstawieniu funkcjonariuszowi Państwowej Straży Pożarnej zarzutu popełnienia czynu z art. 148 § 1 *Kodeksu karnego*, tj. żądanie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec ww. funkcjonariusza oraz zwrócenie się do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z wnioskiem o zwolnienie strażaka ze służby, na podstawie art. 43 ust. 3 pkt 5 ustawy *o Państwowej Straży Pożarnej*.

Negatywnie oceniono przede wszystkim:

- 1) reakcję Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Inowrocławiu oraz jego zastępcy po otrzymaniu informacji o skierowaniu przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w Inowrocławiu aktu oskarżenia przeciwko funkcjonariuszowi KP PSP w Inowrocławiu, w związku z zarzutem popełnienia czynu z art. 207 § 1 *Kodeksu*

karnego, tj. zwłokę w wydaniu decyzji o zawieszenie w czynnościach służbowych funkcjonariusza Państwowej Straży Pożarnej, zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej;

- 2) reakcję Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Puławach po otrzymaniu zawiadomienia Prokuratora Rejonowego w Puławach o skierowaniu aktu oskarżenia przeciwko funkcjonariuszowi KP PSP w Puławach, w związku z zarzutem popełnienia czynu z art. 207 § 1 w zb. z art. 157 § 2 w zw. z art. 11 § 2 *Kodeksu karnego*, tj. niepodjęcie działań zmierzających do wydania decyzji o zawieszeniu funkcjonariusza w czynnościach służbowych oraz zainicjowanie postępowania uregulowanego w rozdziale 11 ustawy *o Państwowej Straży Pożarnej*;
- 3) rozpatrzenie w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej wniosku Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu w sprawie zwolnienia ze służby funkcjonariusza KM PSP w Toruniu na podstawie art. 43 ust. 3 pkt 5 ustawy *o Państwowej Straży Pożarnej*, tj. nieprzeprowadzenie postępowania dowodowego, mającego na celu rozważenie, czy zachowanie strażaka, w sytuacji, gdy postępowanie karne nie zostało zakończone, mieści się w niedookreślonym pojęciu „ważnej przyczyny” i uzasadnia zwolnienie go ze służby na podstawie ww. przepisu. Przyczyną powyższej nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów. Natomiast skutkiem powyższego działania było pozostawienie w służbie funkcjonariusza tymczasowo aresztowanego.

Przyczyną powyższych nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów. Natomiast skutkiem powyższego działania było pozostawienie w służbie do czasu zakończenia postępowania karnego (nieodsunięcie od wykonywania powierzonych obowiązków) strażaków, wobec których sformułowano zarzut popełnienia czynu umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego.

W odniesieniu do obszaru II sformułowano ocenę pozytywną.

Pozytywnie oceniono przede wszystkim:

zorganizowanie i wdrażanie w Państwowej Straży Pożarnej jednolitego *Systemu Pomocy Psychologicznej*, obejmującego obszary profilaktyki, wczesnej interwencji, interwencji kryzysowej oraz pomocy doraźnej, a także zakładający udzielanie

długofalowego wsparcia ukierunkowanego na zdrowie psychiczne funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej.

W odniesieniu do obszaru III sformułowano ocenę negatywną.

Negatywnie oceniono przede wszystkim:

nieprawidłowe kwalifikowanie pism zawierających informacje o stosowaniu przemocy przez funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej wobec osób, o których mowa w art. 115 § 11 *Kodeksu karnego*, i załatwianie ich z naruszeniem przepisów *Kodeksu postępowania karnego*. Przyczyną powyższej nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów oraz informacji zawartych w pismach kierowanych do jednostek organizacyjnych PSP.

W celu wyeliminowania przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości przedstawionych w *Protokole kontroli* i niniejszym *Wystąpieniu pokontrolnym* oraz zapobieżenia ich powstawaniu w przyszłości, wnoszę o:

- 1) spowodowanie bezwzględnego przestrzegania, przez przełożonych właściwych w sprawach osobowych, przepisów ustawy o *Państwowej Straży Pożarnej* w przypadku powzięcia informacji o wszczęciu postępowania karnego wobec funkcjonariusza Państwowej Straży Pożarnej
oraz
- 2) spowodowanie prawidłowego kwalifikowania pism zawierających informacje o możliwości popełnienia przestępstwa przez funkcjonariusza Państwowej Straży Pożarnej, w szczególności z zachowaniem przepisów *Kodeksu postępowania karnego*. Powyższe może zostać zrealizowane np. poprzez skierowanie do podległych jednostek pism zobowiązujących do przestrzegania przepisów, a także zorganizowanie szkoleń dla osób odpowiedzialnych za realizację opisanych czynności;
- 3) spowodowanie ponownego rozpatrzenie wniosku Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu w sprawie zwolnienia ze służby funkcjonariusza Państwowej Straży Pożarnej na podstawie art. 43 ust. 3 pkt 5 ustawy o *Państwowej Straży Pożarnej* poprzez przeprowadzenie postępowania dowodowego, mającego na celu rozważenie, czy zachowanie strażaka, w sytuacji, gdy postępowanie karne nie zostało zakończone, mieści się w niedookreślonym pojęciu „ważnej

przyczyny” i uzasadnia zwolnienie go ze służby na podstawie art. 43 ust. 3 pkt 5 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej;

4) rozważenie zasadności wyciągnięcia stosownych konsekwencji służbowych w stosunku do osób odpowiedzialnych, tj.:

- Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Inowrocławiu oraz jego zastępcy za zaniechanie obowiązku niezwłocznego zawieszenia strażaka w czynnościach służbowych,
- Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Puławach za zaniechanie obowiązku zawieszenia strażaka w czynnościach służbowych oraz zainicjowania postępowania uregulowanego w rozdziale 11 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej.

Ponadto, z uwagi na niewykonywanie przez organy procesowe obowiązków wynikających z art. 21 *Kodeksu postępowania karnego* i nieinformowanie przełożonych funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej o wszczęciu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego, uprzejmie proszę o rozważenie zasadności wprowadzenia rozwiązań zobowiązujących strażaków do informowania przełożonych o wszczęciu i zakończeniu postępowania karnego.

Na podstawie § 34 zarządzenia Nr 49 uprzejmie proszę w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o przedstawienie przez Pana Komendanta informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach nie podjęcia takich działań.

DYREKTOR
DEPARTAMENTU KONTROLI
SIŁ I WNIOSKÓW MSWiA
d. *Danuta-Justyna*
Danuta GEOWACKA MAZUR